

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ
ПУТЕВИ СРБИЈЕ

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ "ПУТЕВИ СРБИЈЕ"
Број 953-13246
Датум 21-06-2022
Београд, Булевар краља Александра 282

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ ЗА ПОСЛОВНУ 2021. ГОДИНУ

Београд

Јун 2022. године

У складу са Законом о тржишту капитала („Службени гласник РС“ бр. 31/2011, 112/2015, 108/2016, 9/2020 и 153/2020), чланом 29. Закона о рачуноводству („Службени гласник РС“ бр. 73/2019 и 44/2021 - др.закон) и чланом 3. Правилника о садржини, форми и начину објављивања годишњих, полугодишњих и кварталних извештаја јавних друштава („Службени гласник РС“ бр.14/2012, 5/2015, 24/2017 и 14/2020), ЈП „ПУТЕВИ СРБИЈЕ“ Београд, објављује

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ ЗА ПОСЛОВНУ 2021. ГОДИНУ

САДРЖАЈ:

	Страна
1. Основни подаци	3
2. Подаци о Управи Предузећа	4
3. Кратак опис пословних активности и организациона шема	5
4. Веродостојан приказ развоја и резултата пословања Предузећа, финансијски подаци и подаци важни за процену стања имовине	8
5. Опис очекиваног развоја Предузећа у наредном периоду, промене у пословним политикама Предузећа и главни ризици и претње којима је пословање Предузећа изложено	17
6. Важнији пословни догађаји који су наступили након протеча пословне године за коју је извештај припремљен	29
7. Активности Предузећа на пољу истраживања и развоја и заштите животне средине	29
8. Нефинансијско извештавање	31

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ

Пословно име: **Јавно предузеће „Путеви Србије“**

Седиште: Београд, Булевар краља Александра 282

Матични број: 20132248

ПИБ: 104260456

Шифра делатности: 42.11 Изградња путева и аутопутева

Оснивач: Република Србија у чије име оснивачка права врши Влада, Београд, Немањина 11

Број и датум решења о упису у Регистар привредних субјеката у Агенцији за привредне регистре: БД 108625/06 од 23.02.2006. године

Основни капитал уписан у Агенцији за привредне регистре: 109.818.098 хиљада динара.

Друштво нема зависних друштава.

Просечан број запослених у 2021. години је 2085.

Веб сајт: www.putevi-srbije.rs

e-mail адреса: office@putevi-srbije.rs

ЈП „Путеви Србије“ основано је **Одлуком о оснивању** Јавног предузећа за управљање државним путевима („Службени гласник Републике Србије“, број 115/05).

Одлуком о усклађивању пословања Јавног предузећа за управљање државним путевима са **Законом о јавним предузећима** (05 број 023-9226/2016 од 5. октобра 2016. године, „Службени гласник РС“, број 82/16), извршено је усклађивање са Законом о јавним предузећима („Сл.гласник РС“, бр. 15/16 и 88/19).

Народна скупштина Републике Србије на седници одржаној дана 25. маја 2018. године донела је **Закон о путевима**. Указ о проглашењу Закона о путевима донет је 31. маја 2018. године. Закон о путевима објављен је у „Сл.гласнику РС“ бр.41/18 и 95/18-др.закон.

Закон о накнадама за коришћење јавних добара („Сл.гласник РС“ бр.95/18) у примени је од 1. јануара 2019. године, док је Закон о измени Закона о накнадама за коришћење јавних добара објављен у „Сл.гласнику РС“ бр.49/19 од 8. јула 2019. године. Усклађени динарски износи накнада прописани Законом о накнадама за коришћење јавних добара који су били у примени од 1. јануара 2020. године објављени су у „Сл.гласнику РС“ бр.86/19, док су од 1. јануара 2021. године у примени Усклађени динарски износи накнада прописани Законом о накнадама за коришћење јавних добара, објављени у „Сл.гласнику РС“ бр.156/20 и 15/21 – доп.усклађених дин.износа.

На основу Закона о путевима, путеви су државна својина. На основу Уредбе о категоризацији државних путева („Службени гласник РС“, број 105/13, 119/13 и 93/15) утврђен је списак државних путева Републике Србије, с тим да одредбе члана 3. ред.бр. 46,49. и 64. важе до 1. априла 2016. године.

Путеви који од 1. априла 2016. године нису у надлежности ЈП „Путеви Србије“ (самостални члан Уредбе о изменама Уредбе о категоризацији државних путева, „Сл.гласник РС“ бр.93/15):

- 46. Веза са државним путем 149-врх Авале – веза са државним путем 149
- 49. Веза са државним путем 149- излетиште Трешња
- 64. Велики Црљени-Вреоци-Крушевица.

Октобра 2021. године извршено је ажурирање референтног система комплетне мреже државних путева којом управља ЈП „Путеви Србије“. Подаци су доступни на линку:

<http://www.putevi-srbije.rs/index.php/sr/referentni-sistem>

Државни путеви са овог списка улазе у састав Референтног система мреже државних путева. На основу Референтног система ЈП „Путеви Србије“ (верзија ОКТОБАР 2021. године) укупна дужина мреже државних путева Републике Србије износи 16.866,00 км, и то: државни путеви IA реда (ауто-путеви) 973,19 км, државни путеви IB реда 4.508,12 км, државни путеви IIA реда 7.916,15 км и државни путеви IIB реда 3.468,54 км.

2. ПОДАЦИ О УПРАВИ ПРЕДУЗЕЋА

Органи ЈП „Путеви Србије“ у складу са Законом о јавним предузећима („Сл.гласник РС“ бр.15/2016 и 88/2019) и Одлуком о усклађивању пословања Јавног предузећа за управљање државним путевима са Законом о јавним предузећима („Сл.гласник РС“ број 82/2016) чине:

- Надзорни одбор
- Директор

Надзорни одбор

Председник Надзорног одбора: **Милош Адамовић**, дипл.економиста (именован Решењем Владе Србије 24 бр.119-9643/2020 од 26. новембра 2020. године, „Сл.гласник РС“ бр.144/20)

Чланови Надзорног одбора:

- 1) Бајрам Омерагић, дипл.политиколог и дипл.правник, посебни саветник министра трговине, туризма и телекомуникација, независан члан
- 2) Мр Анита Димоски, дипл.инжењер саобраћаја из Београда, члан.
(именовани Решењем Владе Србије 24 бр. 119-5283/2021 од 3. јуна 2021. године, „Службени гласник РС“, бр.56/21).
- 3) Веселин Осмајлић, дипл.економиста из Београда
- 4) Велимир Копанџа, дипл.грађевински инжењер из Београда, представник запослених.
(именовани Решењем Владе Србије 24 бр.119-9457/2017 од 28. септембра 2017. године, „Службени гласник РС“, бр.88/17).

Директор

Решењем Владе Републике Србије бр. 119-9018/2007-1 од 27.12.2007. године, за генералног директора ЈП "Путеви Србије" именован је Зоран Дробњак, дипл.грађ.инж.
Решењем Владе Републике Србије бр. 119-10188/2013-1 од 28.11.2013. године („Сл.гласник РС“ бр.105/13) за **вршиоца дужности директора** ЈП „Путеви Србије“ именован је Зоран Дробњак, дипл.грађ.инж.

3. КРАТАК ОПИС ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ И ОРГАНИЗАЦИОНА ШЕМА

Опис делатности

Делатност ЈП „Путеви Србије“ дата је у Закону о путевима, Статуту ЈП "Путеви Србије" и Одлуци о усклађивању пословања Јавног предузећа за управљање државним путевима са Законом о јавним предузећима.

Претежна делатност јавног предузећа је:

- шифра делатности: 42.11
- назив делатности: Изградња путева и аутопутева.

Јавно предузеће обавља делатност управљања државним путевима, која обухвата следеће послове:

- коришћење државног пута (организовање и контрола наплате накнаде за употребу државног пута, вршење јавних овлашћења и сл.)
- заштита државног пута
- вршење инвеститорске функције на изградњи и реконструкцији државног пута
- организовање и обављање стручних послова на изградњи, реконструкцији, одржавању и заштити државног пута
- уступање радова на одржавању државног пута
- организовање стручног надзора над изградњом, реконструкцијом, одржавањем и заштитом државног пута
- планирање изградње, реконструкције, одржавања и заштите државног пута
- означавање државног пута и вођење евиденције о државним путевима и о саобраћајно-техничким подацима за те путеве
- управљање саобраћајем и организовање и обављање бројања возила на државном путу.

ЈП може да обавља и друге делатности, у складу са законом и оснивачким актом.

ЈП обавља послове спољнотрговинског промета из оквира регистроване делатности.

ЈП је дужно да обезбеди трајно, непрекидно и квалитетно одржавање и заштиту државног пута и да омогући несметано и безбедно одвијање саобраћаја на њему.

Организациона шема

ЈП "Путеви Србије" је организовано као економска и пословна целина.

Организациони делови уређени су **Правилником о организацији и систематизацији послова**, који се доноси на основу Закона о раду и Статута ЈП „Путеви Србије“.

По Правилнику, ЈП "Путеви Србије" је организовано у **7 сектора**, што са **Кабинетом** директора чини **8 организационих делова Предузећа**.

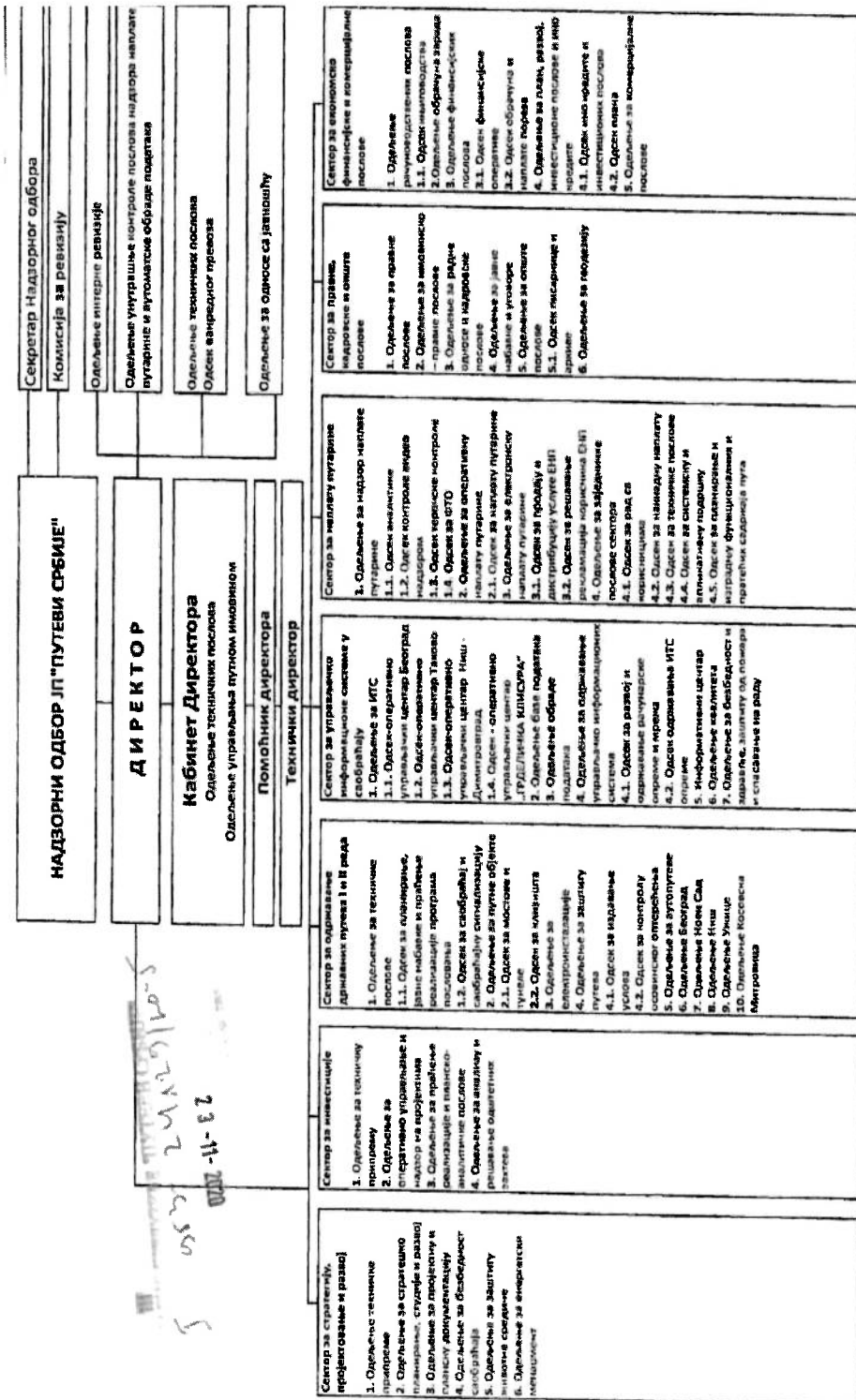
Пословодство чини: Директор, Технички директор, Помоћник директора и седам извршних директора сектора.

У 2021. години била је једна измена и допуна Правилника о организацији и систематизацији послова, тако да су у примени биле следеће организационе шеме:

**ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ
за пословну 2021. годину**

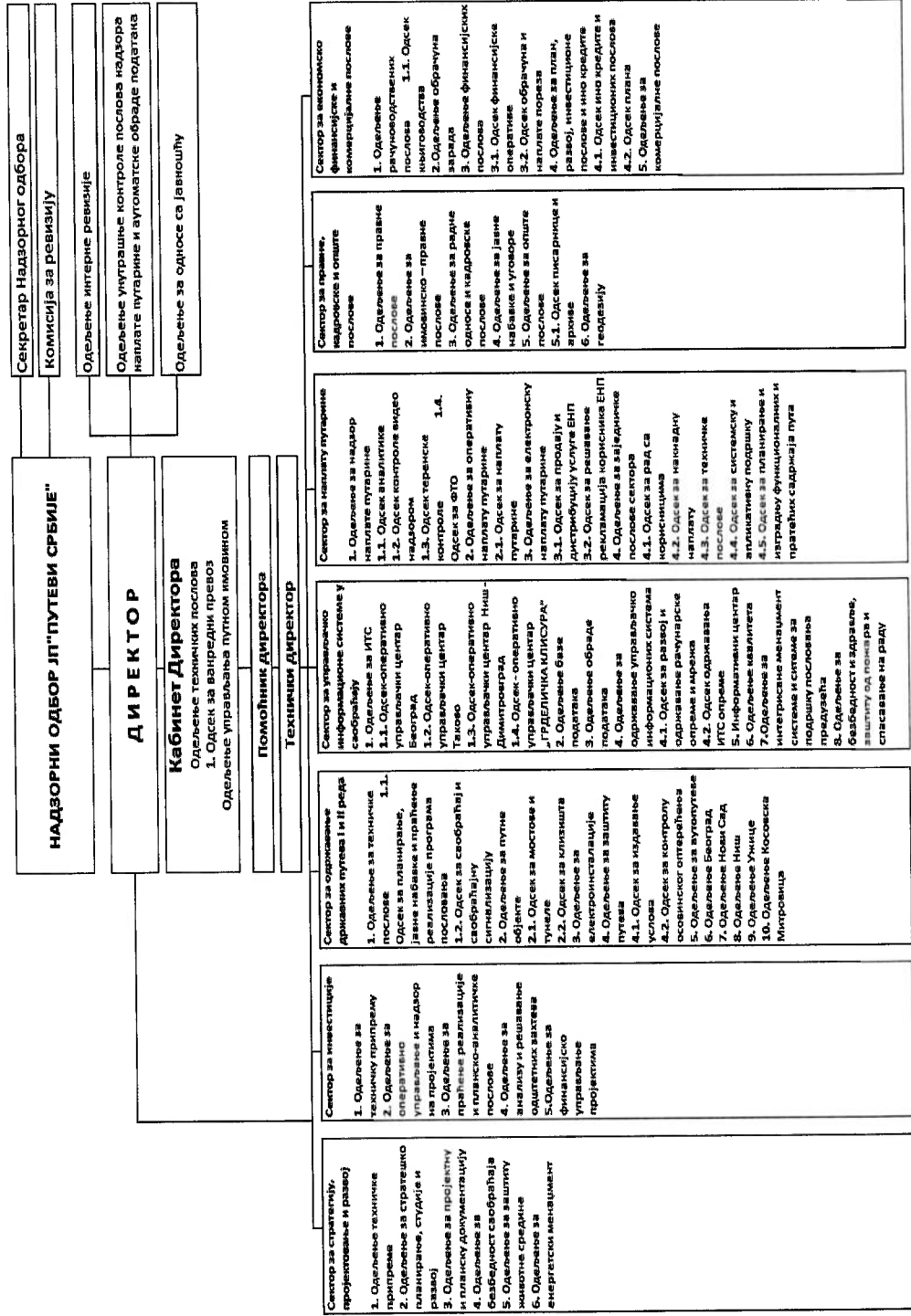
ОРГАНИЗАЦИОНА ШЕМА ЈП „ПУТЕВИ СРБИЈЕ“

(важила од 23. новембра 2020. године)

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ
за пословну 2021. годину

(у примени од 2. априла 2021. године)

4. ВЕРОДОСТОЈАН ПРИКАЗ РАЗВОЈА И РЕЗУЛТАТА ПОСЛОВАЊА ПРЕДУЗЕЋА, ФИНАНСИЈСКИ ПОДАЦИ И ПОДАЦИ ВАЖНИ ЗА ПРОЦЕНУ СТАЊА ИМОВИНЕ

Веродостојан приказ развоја и резултата пословања Предузећа, финансијски подаци и подаци важни за процену стања имовине детаљно су дати у Напоменама уз финансијске извештаје које су саставни део финансијских извештаја за 2021. годину.

У наставку су приказани само неки од релевантних параметара пословања, који су значајни за правилно разумевање резултата.

СТРУКТУРА УКУПНО ОСТВАРЕНОГ РЕЗУЛТАТА ПОСЛОВАЊА

(у хиљадама динара)

Структура бруто резултата		Остварено 2021. год.	Остварено 2020. год.
1.	Пословни приходи и расходи		
1.1.	Пословни приходи	61,497,791	52,114,172
1.2.	Пословни расходи	64,199,739	44,752,621
	Пословни добитак		7,361,551
	Пословни губитак	2,701,948	
2.	Финансијски приходи и расходи		
2.1.	Финансијски приходи	68,121	55,637
2.2.	Финансијски расходи	1,360,442	1,566,190
	Добитак из финансирања		
	Губитак из финансирања	1,292,321	1,510,553
3.	Приходи и расходи од усклађивања вредности финансијске имовине		
3.1.	Приходи од усклађивања вредности финансијске имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха	37,307	24,578
3.2.	Расходи од усклађивања вредности финансијске имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха	8,238	19,744
4.	Остали приходи и расходи		
4.1.	Остали приходи	309,340	331,991
4.2.	Остали расходи	879,977	665,865
	Резултат осталих прихода и расхода	-570,637	-333,874
5.	Добитак из редовног пословања пре опорезивања		5,521,958
6.	Губитак из редовног пословања пре опорезивања	4,535,837	
7.	Нето добитак пословања које се обуставља, ефекти промене рачуноводствене политике и исправка грешака из ранијих периода	496	
8.	Нето губитак пословања које се обуставља, расходи промене рачуноводствене политике и исправка грешака из ранијих периода		395,784
9.	Добитак пре опорезивања		5,126,174
10.	Губитак пре опорезивања	4,535,341	
11.	Одложени порески расходи периода	457,460	
12.	Одложени порески приходи периода		21,795
13.	Нето добитак		5,147,969
14.	Нето губитак	4,992,801	

У 2021. години исказује се **негативан финансијски резултат (губитак)** у износу од **4,99 милијарди динара**, пре свега због Амортизације.

У 2020. години остварен је **позитиван финансијски резултат (добитак)** у износу од **5,15 милијарди динара**.

Добитак је остварен само у 2011. и 2020. години. У свим осталим годинама бележио се губитак, као последица недовољних и нестабилних средстава за потребан ниво улагања.

Највећи губитак забележен је у 2019. години, у износу од 16,85 милијарди динара.

Губитак који је исказује у **2021, 2019.** и претходним годинама (осим у 2011.) **последица** је следећих **параметара**:

- **Амортизација**

Према Закону о путевима, мрежом државних путева у Републици Србији управља ЈП „Путеви Србије“. Путеви као добра у општој употреби, државна су својина.

Вредност комплетне путне мреже државних путева налази се у пословним књигама Предузећа, и као таква подлеже обрачуну амортизације. Обрачун амортизације утиче на повећање расхода и константно исказивање негативног финансијског резултата.

У 2021. години у Билансу успеха трошкови амортизације (у оквиру пословних расхода) исказани су у износу од **14,73 милијарди динара**. У 2020. години трошкови амортизације износили су 11,17 милијарди динара.

У 2021. години на име **субвенција** уплаћено је **29,19 милијарди динара**, што у односу на првобитно планираних 11,3 милијарди динара представља повећање за 17,89 милијарди динара, сходно закључцима Владе Републике Србије о усвајању Програма о распореду и коришћењу средстава субвенција за ЈП „Путеви Србије“ за 2021. годину.

У наредној табели даје се упоредни приказ планираних средстава субвенција по закључцима Владе, током 2021. године, и пренетих средстава из буџета, на име субвенција.

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ
за пословну 2021. годину

СУБВЕНЦИЈЕ 2021.

(у динарима)

НАМЕНА	ПРОГРАМ О РАСПОРЕДУ И КОРИШЋЕЊУ СРЕДСТАВА СУБВЕНЦИЈА						ПРЕНЕТО ИЗ БУЏЕТА			РАЗЛИКА (Прекато из буџета - Закључак Владе од 10. новембра 2021.)
	Закључак Владе од 14. јануара 2021. 05 Број: 401-11397/2020	Закључак Владе од 20. маја 2021. 05 Број: 401-4531/2021	Закључак Владе од 7. октобра 2021. 05 Број: 401-9152/2021	Закључак Владе од 10. новембра 2021. 05 Број: 401-10907/2021	Закључак Владе од 9. децембра 2021. 05 Број: 401-11352/2021	Контро 6120 Приходи из субвенција из Републичког буџета	Контро 49512 Прилике средства од РС за финансирање РРСЦ пројекта	УКУПНО	УКУПНО	
Летње и зимско одржавање путева и одржавање мостова	7.300.000,000	13.300.000,000	15.574.000,000	27.574.000,000	27.574.000,000	27.566.195,657		27.566.195,657	-7.804,343	
Учешће Републике Србије у РРСЦ пројекту	4.000.000,000	4.000.000,000	1.726.000,000	1.726.000,000	1.726.000,000		1.624.909,147	1.624.909,147	-101.090,853	
УКУПНО:	11.300.000,000	17.300.000,000	17.300.000,000	29.300.000,000	29.300.000,000		29.191.104,804	29.191.104,804	-108.895,196	
	Д И Н А М И К А									
Јануар	1.000,000,000	1.000,000,000	1.000,000,000	1.000,000,000	1.000,000,000	1.000,000,000		1.000,000,000		
Фебруар	1.000,000,000	1.000,000,000	1.000,000,000	1.000,000,000	1.000,000,000	1.000,000,000		1.000,000,000		
Март	1.000,000,000	1.000,000,000	1.000,000,000	1.000,000,000	1.000,000,000	1.000,000,000		1.000,000,000		
Април	1.000,000,000	1.000,000,000	1.000,000,000	1.000,000,000	1.000,000,000	1.000,000,000		1.000,000,000		
Мај	1.000,000,000	1.000,000,000	1.000,000,000	1.000,000,000	1.000,000,000	1.000,000,000		1.000,000,000		
Јун	1.000,000,000	2.000,000,000	1.700,000,000	1.700,000,000	1.700,000,000	1.700,000,000		1.700,000,000		
Јули	1.000,000,000	2.000,000,000	1.900,000,000	1.900,000,000	1.900,000,000	1.900,000,000		1.900,000,000		
Август	1.000,000,000	2.000,000,000	2.000,000,000	2.000,000,000	2.000,000,000	2.000,000,000		2.000,000,000		
Септембар	1.000,000,000	2.000,000,000	2.000,000,000	2.000,000,000	2.000,000,000	2.000,000,000		2.000,000,000		
Октобар	1.000,000,000	2.000,000,000	2.226.000,000	2.226.000,000	2.226.000,000	2.117.904,026		2.117.904,026		
Новембар	1.000,000,000	2.000,000,000	2.174.000,000	2.174.000,000	2.174.000,000	5.737.268,023		5.737.268,023		
Децембар	300.000,000	300.000,000	300.000,000	300.000,000	300.000,000	8.475.391,681		8.475.391,681		
УКУПНО 2021.	11.300.000,000	17.300.000,000	17.300.000,000	29.300.000,000	29.300.000,000	27.566.195,657	1.624.909,147	29.191.104,804	-108.895,196	

**ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ
за пословну 2021. годину**

Осим у 2020. години, само у 2011. ЈП „Путеви Србије“ је остварило нето добит (72,8 милиона динара), што је резултат 20% акцизе на деривате нафте у тој години, када је уплаћено 18,5 милијарди динара. Иначе, акцизе као извор финансирања путева постојале су од 2006. закључно са 2011. годином (10% у 2006. и 2007. години, 15% у 2008. години, 20% у периоду 2009-2011. година).

Законом о изменама Закона о јавним путевима („Сл.гласник РС“ бр.101/11), од 2012. године акциза на деривате нафте и течног нафтног гаса постала је у целини приход буџета Републике Србије (субвенције из буџета).

Улагања у путеве имају карактер дугорочних капиталних инвестиција и захтевају на дуги рок стабилне изворе средстава.

Промене у систему финансирања државних путева у претходној деценији дате су у следећем хронолошком приказу.

Пре увођења субвенција, у **2011.** години од акцизе је уплаћено **18,5** милијарди динара. Уплаћен износ субвенција у наредним годинама износио је:

(у милијардама динара)

2012.	8,3
2013.	5,3
2014.	7,4
2015.	6,9
2016.	7,1
2017.	6,6
2018.	7,8
2019.	9,1
2020.	26,9
2021.	29,2

Планирани износ субвенција за **2022.** годину је **11,94** милијарди динара.

ПОКАЗАТЕЉИ ЛИКВИДНОСТИ

Ликвидност се дефинише као способност дужника да уредно подмирује новчане обавезе у роковима доспећа.

Основу за анализу ликвидности чине подаци о обртној имовини и новчаним средствима који су исказани у Билансу стања и Извештају о токовима готовине.

**ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ
за пословну 2021. годину**

ИЗВОД ИЗ БИЛАНСА СТАЊА 31.12.2021.

(у хиљадама динара)

АКТИВА / ПАСИВА		Стање на дан 31.12.2021.	Стање на дан 31.12.2020.
АКТИВА			
1.	Стална имовина	556,987,490	524,805,633
1.1.	Нематеријална имовина	116,897	42,016
1.2.	Некретнине, постројења и опрема	556,870,593	524,763,617
2.	Одложена пореска средства		
3.	Обртна имовина	4,628,239	3,491,070
3.1.	Залихе	1,082,798	1,024,455
3.2.	Потраживања по основу продаје	9,592	6,507
3.3.	Друга потраживања	955,780	720,525
3.4.	Готовина и готовински еквиваленти	2,575,198	1,586,756
3.5.	Активна временска разграничења	4,871	152,827
	УКУПНА АКТИВА (1+2+3)	561,615,729	528,296,703
	Ванбилансна актива		
ПАСИВА			
4.	Капитал	397,819,296	361,420,682
4.1.	Основни капитал	109,818,098	102,056,098
4.2.	Резерве	371,428,926	338,467,481
4.3.	Ревалоризационе резерве по основу ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	826,394	160,877
4.4.	Нераспоређени добитак	2,453	5,150,422
4.5.	Губитак	84,256,575	84,414,196
5.	Дугорочна резервисања и обавезе	28,804,898	33,553,491
5.1.	Дугорочна резервисања	85,884	79,409
5.2.	Дугорочне обавезе	28,719,014	33,474,082
6.	Одложене пореске обавезе	2,005,274	1,547,813
7.	Дугорочни одложени приходи и примљене донације	39,280,551	34,932,512
8.	Краткорочне обавезе	93,705,710	96,842,205
8.1.	Краткорочне финансијске обавезе	89,186,589	92,079,594
8.2.	Примљени аванси, депозити и кауције	93,401	77,590
8.3.	Обавезе из пословања	1,550,532	2,036,133
8.4.	Остале краткорочне обавезе	640,848	684,781
8.5.	Обавезе по основу пореза на додатну вредност и осталих јавних прихода	86,202	61,623
8.6.	Пасивна временска разграничења	2,148,138	1,902,484
	УКУПНА ПАСИВА (4+5+6+7+8)	561,615,729	528,296,703
	Ванбилансна пасива		

• **4.1. Основни капитал**

У 2021. години извршено је повећање основног капитала ЈП „Путеви Србије“ за 7.762.000 хиљада динара, и то са 102.056.098 хиљада динара на 109.818.098 хиљада динара.

Основни капитал је повећан по основу конверзије дуга ЈП „Путеви Србије“ према Републици Србији по основу краткорочних бескаматних позајмица, тако што се потраживање Републике Србије према ЈП „Путеви Србији“ конвертује у основни капитал, а на основу Закључка Владе 05 Број: 023-2305/2021 од 18. марта 2021. године.

Уговорне стране потписале су Уговор о конверзији потраживања у капитал 02.04.2021. (заводни број Министарства привреде 401-00-782/2021-09) и 01.04.2021. године (заводни број ЈП „Путеви Србије“ 454-339).

Одлуку о повећању основног капитала донео је Надзорни одбор ЈП „Путеви Србије“ дана 28.04.2021, број: 953-9094/21-30, а Влада дала сагласност дана 27. маја 2021. године, 05 Број: 023-4866/2021.

Основни капитал повећан је даном регистрације повећања основног капитала, Агенција за привредне регистре, Регистар привредних субјеката БД 62013/2021 дана 28.07.2021. године (промена основног капитала, упис новчаног капитала у износу 7.762.000 хиљада динара).

- **Одлука о расподели остварене добити за 2020. годину**

Редовним годишњим финансијски извештајем за 2020. годину, утврђено је да је ЈП „Путеви Србије“ остварило добит у износу 5.149.969.245,00 динара. Одлуком Надзорног одбора ЈП „Путеви Србије“ од 19.10.2021. године остварена нето добит за 2020. годину распоређена је за покриће губитака из ранијих година.

- **Обавезе према Републици Србији по основу отплате ино-кредита**

У периоду од 01.01.2009. године недовољни извори финансирања ЈП „Путеви Србије“ довели су до тога да Република Србија у име ЈП „Путеви Србије“ врши отплату ино-кредита, а на основу члана 20. Закона о јавном дугу. Отплата ино-кредита у периоду од 01.01.2009. до 31.12.2021. године износила је 84,22 милијарди динара, односно 716,16 милиона ЕУР.

Укупан износ кредита отплаћених од стране Републике Србије накњижен је на краткорочне обавезе према Републици Србији, а на основу мишљења Министарства финансија које је дато приликом усвајања Финансијских извештаја за 2013. годину.

Краткорочне обавезе према Републици Србији исказују се у пасиви Биланса стања и дају нереалну слику финансијског пословања Предузећа.

ИЗВОД ИЗ ИЗВЕШТАЈА О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ 01.01.2021.-31.12.2021.

(у хиљадама динара)

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ		Остварено 2021. год.	Остварено 2020. год.
1.	Токови готовине из пословних активности		
1.1.	Приливи готовине из пословних активности	68,172,429	60,636,042
1.2.	Одливи готовине из пословних активности	54,013,787	48,833,625
	Нето прилив готовине из пословних активности	14,158,642	11,802,417
2.	Токови готовине из активности инвестирања		
2.1.	Приливи готовине из активности инвестирања	23	
2.2.	Одливи готовине из активности инвестирања	11,837,425	12,326,022
	Нето одлив готовине из активности инвестирања	11,837,402	12,326,022
3.	Токови готовине из активности финансирања		
3.1.	Приливи готовине из активности финансирања		
3.2.	Одливи готовине из активности финансирања	1,332,798	56,195
	Нето прилив готовине из активности финансирања		
	Нето одлив готовине из активности финансирања	1,332,798	56,195
4.	СВЕГА ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ	68,172,452	60,636,042
5.	СВЕГА ОДЛИВ ГОТОВИНЕ	67,184,010	61,215,842
6.	НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ	988,442	
7.	НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ		579,800
8.	Готовина на почетку обрачуноског периода	1,586,756	2,166,556
9.	Готовина на крају обрачуноског периода	2,575,198	1,586,756

ИНДИКАТОРИ ЛИКВИДНОСТИ

Генерално гледано, анализа ликвидности врши се помоћу рацио бројева, тј. рациа ликвидности:

1. Општи рацио ликвидности

Општи рацио ликвидности показује степен покривености обавеза које доспевају за плаћање у периоду од годину дана са укупном обртном имовином

Општи рацио ликвидности представља количник обртних средстава и краткорочних обавеза:

Општи рацио ликвидности 2021. година = $4.628.239 / 93.705.710 = 0,05$

Општи рацио ликвидности 2020. година = $3.491.070 / 96.842.205 = 0,04$

2. Рацио редуциране или убрзане ликвидности

Рацио редуциране ликвидности показује степен покривености краткорочних обавеза ликвидном, лако уновчивом имовином. Овај показатељ искључује из обртне имовине залихе и стална средства намењена продаји, што значи да представља количник потраживања + готовине и готовинских еквивалената и краткорочних обавеза:

Рацио редуциране ликвидности 2021.г.= $(9.592+955.780+2.575.198)/ 93.705.710= 0,04$

Рацио редуциране ликвидности 2020.г.= $(6.507+720.525+1.586.756)/ 96.842.205= 0,02$

3. Рацио тренутне ликвидности

Рацио тренутне ликвидности показује степен покривености краткорочних обавеза готовином и готовинским еквивалентима, што значи да представља количник готовине и готовинских еквивалената и краткорочних обавеза:

Рацио тренутне ликвидности 2021. година = $2.575.198 / 93.705.710 = 0,027$

Рацио тренутне ликвидности 2020. година = $1.586.756 / 96.842.205 = 0,016$

АНАЛИЗА ИЗВЕШТАЈА О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

Билансна анализа ликвидности може бити недовољна за сагледавање ликвидности, већ је корисно анализирати извештај о токовима готовине, који представља најважнији извор информација за оцену ликвидности.

Као показатељ ликвидности може послужити однос између нето прилива готовине из пословних активности и пословног добитка.

Ефикасност наплате као однос између прилива готовине из пословних активности и пословних прихода показује степен одступања наплате продаје у односу на исказане приходе од продаје. Представља количник прилива готовине из пословних активности и пословних прихода.

Ефикасност наплате 2021. година = $68.172.429 / 61.497.791 = 110,9\%$

Ефикасност наплате 2020. година = $60.636.042 / 52.114.172 = 116,4\%$

ПОКАЗАТЕЉИ ФИНАНСИЈСКЕ СТРУКТУРЕ И СИГУРНОСТИ

Показатељи финансијске структуре и сигурности, у литератури познати као и показатељи солвентности – задужености су одраз структуре пасиве и говоре о томе колико је имовине финансирано из сопствених а колико из позајмљених извора финансирања.

Однос између сопствених и позајмљених извора финансирања указује на квалитет финансијске структуре, сигурност поверилаца и могућег одрживог развоја Предузећа.

Најзначајнији показатељи финансијске структуре и сигурности су:

1. Степен задужености

Задуженост Предузећа мерена односом укупних обавеза и укупних извора финансирања (укупна пасива) показује степен финансирања пословања из туђих извора – обавеза:

Степен задужености 2021. година = $(28.719.014 + 93.705.710) / 561.615.729 = 21,80\%$

Степен задужености 2020. година = $(33.474.082 + 96.842.205) / 528.296.703 = 24,67\%$

2. Рацио сопственог капитала

Удео сопствених извора у укупној пасиви као показатељ у којој мери се Предузеће финансира из сопствених извора.

Рацио сопственог капитала 2021. година = $397.819.296 / 561.615.729 = 70,83\%$

Рацио сопственог капитала 2020. година = $361.420.682 / 528.296.703 = 68,41\%$

ПОКАЗАТЕЉИ ОБРТА

Ефикасност располагања средствима и ресурсима Предузећа може се утврдити помоћу следећих показатеља: коефицијент обрта купаца, коефицијент обрта залиха, коефицијент обрта добављача.

Коефицијент обрта купаца

Коефицијент обрта купаца је количник прихода од продаје и просечног салда купаца (некоригованог за исправку вредности)

Коефицијент обрта купаца 2021. година = $61.497.791 / 1.763.758 = 34,87$

Коефицијент обрта купаца 2020. година = $52.114.172 / 1.588.862 = 32,80$

Коефицијент обрта залиха

Коефицијент обрта залиха је количник трошкова продатих производа (пословних расхода) и просечног салда залиха (збир стања залиха на почетку и на крају године подељен на 2)

Коефицијент обрта залиха 2021. година = $64.199.739 / ((1.082.798 + 1.024.455) / 2) = 60,93$

Коефицијент обрта залиха 2020. година = $44.752.621 / ((1.024.455 + 725.417) / 2) = 51,15$

Коефицијент обрта добављача

Коефицијент обрта добављача је количник вредности годишњих набавки и просечног салда добављача. Како вредност годишњих набавки није ставка која се егзактно исказује у финансијским извештајима, за ову анализу се вредност годишњих набавки израчунава као збир трошкова продатих производа увећаних за стање залиха на крају године и умањених за стање залиха на почетку године.

Коефицијент обрта добављача 2021. година = $(64.199.739 + 1.082.798 - 1.024.455) / 1.550.532 = 41,44$

Коефицијент обрта добављача 2020. година = $(44.752.621 + 1.024.455 - 725.417) / 2.036.133 = 22,13$

ПОКАЗАТЕЉИ РЕНТАБИЛНОСТИ

Рентабилност као један од основних принципа репродукције захтева да се оствари максимална добит и принос са што мање ангажованих средстава у процесу пословања.

Овај показатељ се базира на пословном губитку, који је остварен у 2021. години.

Стопа пословног губитка 2021. година = $-2.701.948 / 61.497.791 = -4,39\%$

Стопа пословног добитка 2020. година = $7.361.551 / 52.114.172 = 14,13\%$

Стопа пословног губитка у 2021. години износи -4,39% што значи да на 100 динара пословних прихода, после покрића пословних расхода, остварује се 4,39 динара губитка.

Стопа приноса на имовину као количник пословног добитка односно губитка и укупне пословне имовине показује степен прираста укупно ангажованих пословних средстава.

Стопа приноса на имовину 2021. година = $-2.701.948 / 561.615.729 = -0,48\%$

Стопа приноса на имовину 2020. година = $7.361.551 / 528.296.703 = 1,39\%$

Стопа приноса на имовину у 2021. години је негативна због пословног губитка, што значи да се на 100 динара ангажоване имовине остварује смањење од 0,48 динара.

Стопа приноса на капитал као количник нето добитка односно губитка и капитала показује процентуални прираст сопственог капитала.

Стопа приноса на капитал 2021. година = $-4.992.801 / 397.819.296 = -1,26\%$

Стопа приноса на капитал 2020. година = $5.147.969 / 361.420.682 = 1,42\%$

Стопа приноса на капитал у 2021. години је негативна због нето губитка, што значи да се на 100 динара капитала остварује смањење 1,26 динара.

5. ОПИС ОЧЕКИВАНОГ РАЗВОЈА ПРЕДУЗЕЋА У НАРЕДНОМ ПЕРИОДУ, ПРОМЕНЕ У ПОСЛОВНИМ ПОЛИТИКАМА ПРЕДУЗЕЋА И ГЛАВНИ РИЗИЦИ И ПРЕТЊЕ КОЈИМА ЈЕ ПОСЛОВАЊЕ ИЗЛОЖЕНО

ОЧЕКИВАНИ РАЗВОЈ ПРЕДУЗЕЋА У НАРЕДНОМ ПЕРИОДУ

У складу са дугорочним планом пословних активности, у наредном периоду Предузеће планира пословне активности ка остваривању мисије, визије, као и циљева ЈП „Путеви Србије, уз неговање вредности ЈП „Путеви Србије“.

Визија ЈП „Путеви Србије“ је да буде угледно и успешно предузеће за управљање и развој државних путева у складу са очекивањима свих заинтересованих страна.

Мисија ЈП „Путеви Србије“ је да обезбеди корисницима државних путева расположиве, безбедне и комфорне услове путовања, да друштву у целини створи инфраструктурну базу за развој, да партнерима обезбеди дугорочне послове уз могућност развоја, да води рачуна о заштити животне средине и да обезбеди испуњење очекивања запослених.

Вредности ЈП „Путеви Србије“

У ЈП „Путеви Србије“ негују се следеће вредности:

- Законитост у раду и вршењу услуга
- Компетентност, професионализам и етичност
- Одговорност, ефикасност и ефективност
- Транспарентност и комуникативност
- Подстицање иновативности
- Стварање климе припадности фирми
- Учење од добре светске праксе
- Ефикасно и рационално планирање
- Доношење одлука на основу анализе објективних чињеница
- Одговорност према животној и радној средини
- Друштвено одговорно пословање.

Циљеви ЈП „Путеви Србије“:

- ⇒ Мрежа путева
  - Спречавање пропадања путева, очување вредности мреже путева и њено побољшање
- ⇒ Развој путева
  - Поред одржавања путева, предвиђена су улагања у изградњу, рехабилитацију, реконструкцију, као и израду студија и пројеката
  - Ова улагања су у складу са стратешким опредељењем Републике Србије у сектору друмског транспорта да се функционално интегрише у европску мрежу путева
- ⇒ Безбедност саобраћаја
  - Побољшање безбедности, отклањање опасних места
- ⇒ Заштита животне средине
  - Елиминисање или где то није могуће смањење штетних утицаја путева и саобраћаја на животну средину, поштујући све прописане процедуре у складу са важећом законском регулативом

⇒ **Побољшање саобраћајних веза**

- Квалитетно и ефикасно равномерно повезивање привредних подручја, као и покрајина и региона унутар Републике Србије, посебно стављајући акценат на побољшање транспортних веза и отклањање уских грла на мрежи, између мање развијених и развијенијих привредних подручја
- Ефикасније повезивање Републике Србије са окружењем, пре свега са суседним земљама, повећањем протока и отклањањем уских грла у пограничним зонама
- Саобраћајна и економска валоризација географског, међународног и саобраћајног положаја Републике Србије у окружењу
- Активно учешће у интегративним процесима региона Западног Балкана, Југоисточне Европе и Дунавске регије
- Укључивање у систем брзих саобраћајница европског значаја, намењених првенствено транзитном и туристичком саобраћају, пре свега на Коридору 10

⇒ **Услуге**

- Побољшање квалитета услуга које се пружају корисницима путева, као и унапређење информисања, управљања квалитетом и контрола квалитета

⇒ **Запосленост**

- Упошљавање капацитета предузећа за путеве и грађевинских предузећа
- Подстицање укупних привредних токова

⇒ **Финансијски циљеви**

- Смањење степена задужености
- Рационализација трошења на свим нивоима
- Сарадња са међународним финансијским институцијама
- Повећање сопствених прихода, изградњом и укључивањем свих новоизграђених деоница аутопута у систем наплате путарине
- Увођење у систем наплате за коришћење путног земљишта свих нелегалних корисника путног земљишта

⇒ **Институционално јачање**

- Побољшање капацитета за обједињено стратешко планирање и управљање државним путевима и имовином ЈП „Путеви Србије“ у складу са принципима стратешке релевантности у процесу приоритизације пројеката и националним прописима и међународним стандардима, уважавајући одлуке Националног одбора за инвестиције Владе Републике Србије и ресорног министарства
  - Хармонизација са стандардима и поступцима ЕУ у координацији са ресорним министарством
  - Ефикасна примена интегрисаних менаџмент система према захтевима стандарда. Предузеће има сертификоване следеће системе менаџмента:
    - SRPS ISO 9001:2015 (Систем управљања квалитетом)
    - SRPS ISO 45001:2018 (Систем менаџмента безбедношћу и здрављем на раду)
- У фази имплементације су следећи системи менаџмента:
- ISO 50001:2018 (Систем менаџмента енергијом)
  - ISO 39001:2012 (Систем управљања безбедношћу друмског саобраћаја) од којих је у марту 2022. сертификован Систем управљања безбедношћу друмског саобраћаја.
- Побољшање информационог система
  - Перманентна обука и усавршавање кадрова
  - Повећање ефикасности и ефективности свих процеса

ПОЛИТИКА УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Под ризицима се подразумевају ефекти неизвесности који могу утицати на постизање стратешких и оперативних циљева предузећа. Циљеви могу да буду финансијски, циљеви испуњења задовољства корисника, као и законских и других захтева, заштите животне средине, здравља и безбедности на раду, итд. Ефекти одступања у остваривању циљева од очекиваног могу да буду позитивни и/или негативни.

Управљање ризицима је један од елемената система финансијског управљања и контроле.

Основни циљ управљања ризицима је идентификација, мерење, анализа, оцена и третман ризика како би се постигло ограничавање и минимизирање очекиваних и могућих негативних ризика за предузеће.

Правилник о политикама управљања ризицима

На основу члана 27. став 1. тачка 23) Одлуке о усклађивању пословања јавног предузећа за управљање државним путевима са Законом о јавним предузећима („Сл.гласник РС“ бр.46/13 и 90/14) и члана 31. став 1. тачка 23) Статута Јавног предузећа „Путеви Србије“, Надзорни одбор ЈП „Путеви Србије“ је на предлог Комисије за ревизију, на седници одржаној дана 13.02.2015. године донео Правилник о политикама управљања ризицима.

Овим Правилником ЈП „Путеви Србије“ даје опште смернице за идентификацију, мерење и процену ризика, као и управљање ризицима, а у складу са прописима, стандардима и правилима струке.

Организациона структура у управљању ризицима

Правилником о политикама управљања ризицима утврђена је следећа организациона структура са овлашћењима и одговорностима при управљању ризицима:

Надзорни одбор, Директор Предузећа, Помоћник директора, Технички директор, Извршни директори, Одељење интерне ревизије, Одељење унутрашње контроле послова надзора наплате путарине и аутоматске обраде података, Руководилац Одељења квалитета, Комисија за ревизију, Руководилац Одељења за безбедност и здравље, заштиту од пожара и спасавање на раду, Стручни сарадник за контролу планирања, спровођења поступка и извршења јавних набавки, Руководилац Одељења безбедности саобраћаја (Сектор за стратегију, пројектовање и развој), Руководилац Одељења надзора наплате путарине (Сектор за наплату путарине), Руководилац Одељења заједничких послова (Сектор за наплату путарине).

Сви организациони делови Предузећа спроводе Правилник о политикама управљања ризицима, придржавајући се одредби законских прописа, интерних аката и интерних процедура, такође информишу извршне директоре о потенцијалним ризицима.

Сви запослени у Предузећу, Директор, Помоћник директора, Технички директор и извршни директори су дужни да буду савесни и одговорни приликом обављања својих пословних задатака, и да на време упозоре на све потенцијалне ризике који могу настати, и са којима би се Предузеће суочило приликом обављања пословне делатности.

Предузеће редовно обезбеђује:

- анализу подношљивости одређеног ризика
- да се сваки учесник придржава одредби Правилника о политикама управљања ризицима
- одговарајућу едукацију запослених
- независност Одељења интерне ревизије од других сектора
- независност екстерне ревизије од Надзорног одбора
- да екстерну ревизију спроводи реномирана ревизорска кућа са дугогодишњим искуством и дозволама са којом Предузеће закључи уговор.

Врсте ризика

Предузеће је у свом пословању изложено нарочито следећим ризицима

- тржишни ризици
- кредитни ризик
- ризик ликвидности и ризик новчаних токова
- оперативни ризик
- законски ризик
- ризик угледа.

Тржишни ризици су: ризик промене цене, ризик измирења обавеза и ризик друге уговорне стране и валутни ризик.

Ризик промене цене је ризик да услед промена цена на тржишту дође до снижења вредности имовине Предузећа.

Ризик измирења обавеза и ризик друге уговорне стране су ризици губитка који произилазе из неиспуњавања обавеза друге уговорне стране.

Валутни ризик је ризик губитка који произилази из промене курса валута.

Кредитни ризик је ризик промене кредитне способности Предузећа, који може утицати на неиспуњење новчаних обавеза према повериоцу, као и ризик да дужници неће бити у могућности да дуговања према Предузећу измире у потпуности и на време, што може изазвати негативне ефекте на пословање Предузећа.

Ризик ликвидности и ризик новчаних токова: Ликвидност Предузећа је способност Предузећа да на време измирује своје краткорочне обавезе, да је солвентно и способно да измирује своје дугорочне обавезе – дугорочна стабилност.

Ризик ликвидности плаћања: односи се на погоршање способности Предузећа да уредно измирује своје обавезе. Ризик ликвидности имовине: представља ситуацију кад Предузеће не може у целости да наплати своја потраживања.

Предузеће на дневном нивоу мери ликвидност упоређујући стање својих ликвидних средстава и текућих обавеза.

Предузеће управља својим текућим и будућим новчаним приливима и одливима кроз редовно извештавање одговорних лица о стању ликвидних средстава, који на исто могу утицати приликом обављања својих пословних задатака.

Анализа новчаних токова треба да обухвата адекватан оквир за свеобухватно пројектовање новчаних токова који произилазе из имовине, обавеза и ванбилансних ставки, током одговарајућих временских периода.

Оперативни ризик је ризик губитака због грешака, прекида или штета, повреда на раду, утицаја на животну средину и безбедност информација које могу да настану услед неадекватних процедура, поступања лица, система или спољних догађаја.

Законски ризик везан је за ризик измене правног оквира и односи се на могућност настанка неповољних ефеката због неочекиваних промена системских закона, мера економске политике и друго. Ризик измена правног оквира представља за Предузеће велики део ризика, будући да стално долази до промене законских прописа у процесу усклађивања са законодавством ЕУ. Промене законских прописа се могу посебно одразити на Предузеће у смислу интерне организације, финансијских захтева, и врсте радова и услуга и сл.

Ризик угледа је ризик од могућег губитка угледа, репутације услед непоштовања етичке, друштвене или еколошке одговорности запослених у Предузећу.

Значајнији оперативни ризици у организационим деловима Предузећа са највећим учешћем средстава и улагања

Како је **Посебна накнада за употребу јавног пута, његовог дела и путног објекта (путарина) највећи сопствени приход** ЈП „Путеви Србије“, у циљу контроле ризика, у Сектору за наплату путарине, поред Одељења за оперативну наплату путарине, Одељења за електронску наплату путарине и Одељења заједничких послова сектора, постоји и Одељење за надзор наплате путарине. Такође, при Кабинету директора функционише Одељење унутрашње контроле послова надзора наплате путарине и аутоматске обраде података

У **Одељењу надзора наплате путарине** врши се контрола правилности рада, у складу са законским прописима и интерним актима предузећа. Одељење чине четири одсека, и то: Одсек аналитике, Одсек контроле видео надзором, Одсек теренске контроле и Одсек за ФТО.

У Одсеку **аналитике** обављају се сложени информатички, аналитички послови везани за анализу извршених послова на наплати путарине, води се евиденција из области рада радника на наплати путарине, као и обрада и анализа документационог материјала. Врши се компаративна анализа резултата пословања Сектора наплате путарине.

У Одсеку **контроле видео-надзором** обављају се сложени послови везани за видео-надзор на наплатним станицама. Важна је стална техничка исправност система видео-надзора, као и адекватно складиштење и чување снимљеног материјала. Врши се непосредни увид у видео и аудио запис материјала са наплатних станица, врше се анализе рада извршилаца на наплати и подносе предлози за покретање дисциплинских поступака, уколико се установе неправилности у раду истих. Води се Дневник запажања о уоченим неправилностима директних извршилаца на наплати, и једном месечно се сачињава рекапитулација.

У Одсеку **теренске контроле** врши се контрола непосредним увидом у пословање запослених, подносе се предлози за покретање дисциплинских поступака уколико се установе неправилности у раду истих, врши се контрола признаница учесника у саобраћају и дивљих излаза, у складу са **Правилником о раду контроле и Правилником о обављању послова посебне накнаде за употребу пута или путног објекта**, као и верификација предлога за покретање дисциплинских поступака.

У **Одсеку за ФТО** организује се рад радника одсека на наплатним станицама, транспорт новца и обезбеђење управних зграда, као и психо-физичка провера радника обезбеђења, редовна провера способности руковања ватреним оружјем, затим контрола “дивљих излаза” и предузимање одговарајућих мера на затварању истих. Контролише се правилност коришћења сефова, кључева и алармног система.

Врши се физичко и противпожарно обезбеђење објеката, лица, опреме и имовине, физичко обезбеђење новца и вредносних папира у месту и транспорту, контрола кретања лица и средстава унутар објеката и простора Предузећа.

Према организационој шеми Предузећа, при Кабинету директора постоји **Одељење унутрашње контроле послова надзора наплате путарине и аутоматске обраде података**. Превентивно деловање и уочавање евентуалних неправилности у раду, пружање стручне помоћи у покретању иницијатива за унапређење пословања и побољшавања процеса рада, кроз предлагање конкретних препорука и мера у циљу побољшања ефикасности и ефективности у раду, оптималног коришћења средстава рада, веће ангажованости кадрова и боље организације, на основу налаза из извршених редовних и ванредних контролних прегледа, део су сложеног посла и одговорних активности Одељења.

На основу редовних и ванредних контрола током 2021. године, након прегледаних докумената, израђени су извештаји са прегледом налаза и дефинисане препоруке за побољшање процеса рада у организационим јединицама које су биле провераване или контролисане.

На страни улагања највећа позиција је **Одржавање и заштита путева**.

У оквиру позиције Одржавање планирају се посебна средства за **Ургентно одржавање**. Према члану 70. Закона о путевима, радови на ургентном одржавању обухватају радове условљене елементарним непогодама и ванредним околностима (лед, клизишта, одрони, осулине, оштећења на коловозу као последица елементарних непогода, препреке на путу), у циљу обезбеђивања проходности пута и осталих радова који утичу на безбедно одвијање саобраћаја.

ЈП „Путеви Србије“ доноси **План зимског одржавања** државних путева I и II реда у Републици Србији, којим се предвиђају радови и активности у зимском периоду неопходни за обезбеђење проходности и безбедности саобраћаја на путевима. Овим планом (План зимске службе) прецизно се одређује понашање свих учесника у зимској служби, као и начин прикупљања, обраде и достављања информација корисницима путева о стању на путевима.

План одржавања путева у зимском периоду који саставља ЈП „Путеви Србије“ као управљач, је оквир за формирање детаљних планова свих предузећа за путеве, са прецизним распоредом материјала, опреме, механизације и особља, по путним базама и седиштима предузећа. У сваком пункту смештен је планирани број машина и радника, као и со, агрегат и ризла за посипање, одакле се одржавају тачно одређене деонице путева. Механизација је димензионисана према надморској висини, успонима на путу, јачини ветрова, обиму саобраћаја као и општем значају тих деоница.

Обавеза предузећа за путеве је да до 1. новембра оспособе предвиђени број машина, обезбеде резервне делове, акумулаторе, моторно уље, гориво, антифриз, светлосну саобраћајну сигнализацију за возила и грађевинску механизацију.

За безбедно одвијање саобраћаја у зимском периоду изузетно је значајно да се поред предузећа, и корисници путева придржавају прописа, и укључују у саобраћај са опремом за кретање у зимским условима, тј. са одговарајућим пнеуматичима и ланцима за снег на критичним деоницама, као и вршење контроле од стране државних органа, па се у плановима предузећа, у договору са саобраћајном полицијом, морају предвидети локације за привремено заустављање возила која ту опрему не поседују.

На сајту ЈП «Путеви Србије» може се преузети:

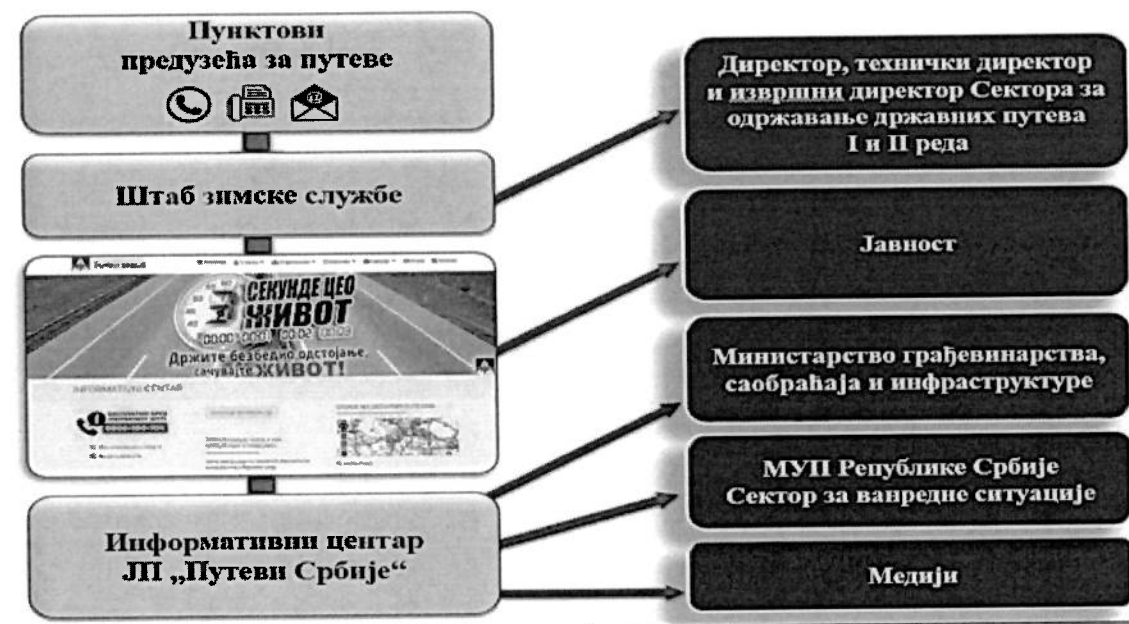
- План зимске службе
- Дневни извештај зимске службе
- Мапа стања на путевима у зимском периоду.

Детаљне информације о евентуалним забранама, одронима, магли, леду и превојима на критичним деоницама, на државним путевима Републике Србије у реалном времену, свакодневно у 6:00 и 18:00 часова могу се наћи на интернет презентацији ЈП Путеве Србије, а у случају ванредних околности и чешће на линку: <http://www.putevi-srbije.rs/index.php/извештај-зимске-службе>

У складу са Законом о путевима, управљач јавног пута, Јавно предузеће „Путеви Србије“, дужно је да обавештава јавност и кориснике јавних путева о стању и проходности тих путева преко средстава јавног информисања. У складу са тим, приликом објављивања информација из овог саопштења, као извор информација наводи се Јавно предузеће „Путеви Србије“.

Од велике је важности систем обавештавања и информисања о стању на путевима, како Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Сектора за ванредне ситуације и Управе саобраћајне полиције МУП РС, јавности и свих заинтересованих страна.

ШЕМАТСКИ ПРИКАЗ ПРОТОКА ИНФОРМАЦИЈА

Надзор на одржавању, реконструкцији или изградњи путева, одговоран је и врши контролу уграђених количина и квалитета материјала, као и квалитета изведених радова на одржавању путева. Надзорни органи су запослени у Предузећу, или су запослени у другим предузећима са којима је ЈП „Путеви Србије“ склопило Уговор о пружању услуга надзора на одржавању путева.

Уколико је у питању појачано одржавање, реконструкција или изградња путева, стручни надзор је у обавези да провери да ли се извођење радова врши према одобрењу за изградњу, односно према техничкој документацији тј. главном пројекту, затим да врши контролу и проверу квалитета извођења свих врста радова и примену прописа, стандарда и техничких норматива, да врши проверу да ли постоје докази о квалитету материјала, опреме и инсталација који се уграђују, затим да даје упутства извођачу радова, да сарађује са пројектантом ради обезбеђења детаља технолошких и организационих решења за извођење радова, као и да решава друга питања која се појаве у току извођења радова, а у складу са важећим прописима.

Извештај о стању на државним путевима I и II реда у Републици Србији, редовно се ажурира свакодневно, а у кризним ситуацијама и више пута у току дана, и доставља Министарству, Републичком центру за ванредне ситуације, МУП-у, АМСС, штампом и електронским медијима и поставља на интернет презентацији ЈП „Путеви Србије“.

У циљу брзог и тачног информисања јавности, као и свих заинтересованих, ЈП „Путеви Србије“ је оформило **Информативни центар** о стању на путевима, са радним временом од 24 сата.

Током 2021. године настављено је са **мерањем просечне брзине на аутопутевима** у Републици Србији (успостављено 27.04.2018.), што представља пројекат МУП-а и ЈП „Путеви Србије“.

Будући да су све наплатне станице покривене камерама, повезане оптичким каблом и да имају један централни сервер, а све кућице имају идентично, синхронизовано време, брзина се мери на основу времена проласка од једне до друге наплатне рампе. Суштина новог система је да се смањи број жртава и унапреди безбедност саобраћаја.

Надлежно министарство за послове саобраћаја још 2012. донело је решење, уз сагласност министра полиције, којим је ЈП „Путеви Србије“ овлашћено да снима саобраћај у појасу наплате путарине у сврху документовања саобраћајних прекршаја, праћења безбедности и проточности саобраћаја. Све је такође регулисано и Законом о безбедности саобраћаја на путевима.

ЈП „Путеви Србије“ као управљач државних путева, посебно се ангажује на **повећању безбедности саобраћаја и очувању животне средине**.

Као друштвено одговорно предузеће, ЈП „Путеви Србије“ издваја значајна средства за повећање безбедности у саобраћају и едукације учесника у саобраћају.

И у 2021. години настављена је **едукативна кампања** за подизање свести возача и повећање безбедности у саобраћају „3 секунде цео живот“, која је почела марта 2020. године. Овом кампањом, као првом у низу едукативних кампања, ЈП „Путеви Србије“ указује на значај безбедног одстојања између возила за спречавање саобраћајних незгода.

Јуна 2021. године прву обуку за лиценциране провериваче и резвизоре у Републици Србији завршило је седам стручњака ЈП „Путеви Србије“, чиме су испуњени услови за обављање тематских провера и **ревизија безбедности у саобраћају**, на државним путевима.

Програм стручног оспособљавања организовали су Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Агенција за безбедност саобраћаја, Саобраћајни факултет у Београду и Центар за моторна возила Ауто-мото савеза Србије.

Стручњаци са стеченим компетентностима допринеће даљем развоју и имплементацији стандарда ISO 39001 – Управљање безбедношћу у друмском саобраћају, који доприноси препознавању најбитнијих фактора за безбедност у друмском саобраћају, прецизном дефинисању и вредновању циљева, као и анализи резултата.

ЈП „Путеви Србије“, применом савремених алата у ревизији и провери безбедности саобраћаја на путевима у Републици Србији знатно ће допринети повећању безбедности у саобраћају, смањењу броја саобраћајних незгода и очувању живота учесника у саобраћају у нашој земљи.

У надлежности Сектора за наплату путарине функционише **30 VMS** (Variable Message Sign) знакова - **Систем за обавештавање корисника аутопутева** о: стању на наплатним станицама, застојима на аутопутевима, преусмеравању саобраћаја, временским приликама и свим другим корисним информацијама за учеснике у саобраћају.

Управљање наведеним знаковима врши се из Контролног центра Одсека за системску и апликативну подршку.

Модерно и ефикасно обавештавање и пласирање битних информација учесницима у саобраћају један је од главних приоритета Сектора за наплату путарине, и ЈП „Путеви Србије“ у целини.

Добром међусекторском сарадњом ојачани су капацитети за **успостављање нових менаџмент система** – Система управљања безбедношћу друмског саобраћаја, који је сертификован у марту 2022. године и Система менаџмента енергијом, који је у фази имплементације.

Према организационој шеми Предузећа, **Одељење за безбедност и здравље, заштиту од пожара и спасавање на раду** је део Сектора за управљачко информационе системе у саобраћају, и у складу са Законом и актима Предузећа, обавља делатност која има за циљ обезбеђивање безбедних и здравих услова рада за запослене у ЈП „Путеви Србије“.

Послови безбедности и здравља на раду и послови заштите од пожара спроводе се путем превентивних активности, које се односе на примену савремених техничких, ергономских, здравствених, образовних, социјалних, организационих мера и средстава за отклањање и/или смањење ризика од настанка пожара и повреда на раду запослених.

Одељење за безбедност и здравље, заштиту од пожара и спасавање на раду посебну пажњу посвећује обукама запослених из области безбедности и здравља на раду, заштите од пожара и прве помоћи као најважнију меру превенције.

Током 2021. године спроведена је основна обука и **периодична провера знања запослених из области заштите од пожара** за све запослене у Предузећу.

Основна обука из области заштите од пожара и периодична провера знања запослених обавезна је за све запослене у Предузећу, према члану 53. и 54. Закона о заштити од пожара (“Сл. гласник РС”, бр. 111/2009, 20/2015, 87/2018 и 87/2018–др. закони).

Обука се састоји из практичног показивања начина употребе/активирања против-пожарних апарата који се користе у Предузећу и провере знања запослених путем попуњавања тестова.

Важно је напоменути да је део обуке Одељење за БЗР и ЗОП, уз техничку подршку Одељења за ИМС и СППП спроведен кроз експерименталну **прву онлајн проверу знања** из области заштите од пожара за запослене у пословном објекту „Надзорни центар Газела“, Бродарска 61 и пословном објекту Одељења одржавања путева I и II реда у Косовској Митровици. Запослени су имали могућност да у периоду од три дана онлајн приступе материјалу за обуку и ураде тест у трајању од 30 минута.

Током 2021. године лица за безбедност и здравље на раду и лица задужена за спровођење мера заштите од пожара успешно су спровели **обуке из области БЗР и ЗОП** за укупно **132 новозапослених** у Предузећу.

Обука за пружање прве помоћи организована је у складу са Правилником о начину пружања прве помоћи, а због специфичности радних места, посебан акценат стављен је на обуку инкасаната на наплатним станицама и оператера у тунелско-оперативним центрима. Укупно **200 запослених је успешно завршило обуку за пружање прве помоћи**.

Одељење за БЗР и ЗОП у сарадњи са овлашћеним правним лицем (Наруџбеница зав.бр. од 404-261/2021, од 22.11.2021. године), организовало је **посебну обуку и полагање стручног државног испита из области заштите од пожара** за **44 запослених** у Предузећу који раде на пословима заштите од пожара, оне који врше надзор и управљање саобраћајем у тунелима (објекти II категорије угрожености од пожара), као и запослене у Одсеку за техничке послове који манипулишу горивом за дизел-електричне агрегате.

Прописани лекарски прегледи запослених обухватају лекарске прегледе запослених на радним местима службеник обезбеђења, возача и спремачица и обавезне офталмолошке прегледе, у складу са превентивним мерама за безбедан и здрав рад при коришћењу опреме за рад са екраном.

Прегледи службеника обезбеђења (претходни, периодични и ванредни) спроводе се у складу са Правилником о претходним и периодичним прегледима запослених на радним местима са повећаним ризиком и Правилником о утврђивању здравствене способности физичких лица за држање и ношење оружја. Укупно **119 службеника обезбеђења** обавило је претходне или периодичне лекарске прегледе током 2021. године.

Прегледи возача професионалаца (претходни, периодични и ванредни) врше се у складу са Законом о безбедности саобраћаја и Правилником о ближим здравственим условима које морају да испуњавају возачи одређене категорије моторних возила. Укупно **31 возач** је обавио лекарски преглед током 2021. године.

Санитарне прегледе запослених у кафе-кухињама (претходне, периодичне и ванредне) у складу са Правилником о обавезним здравственим прегледима одређених категорија запослених лица у објектима под санитарним надзором, обавезним и препорученим здравственим прегледима којима подлежу одређене категорије становништва, током 2021. године обавило је укупно **55 спремачица**.

Офталмолошки прегледи (претходни, периодични и ванредни) запослених који раде са опремом за рад која садржи екран, обављају се према Закону о безбедности и здрављу на раду, односно ускладу са Правилником о превентивним мерама за безбедан и здрав рад при коришћењу опреме за рад са екраном. Укупно **390 запослених** је обавило преглед вида током 2021. године.

Редовно и ванредно сервисирање противпожарних уређаја врши се у складу са Законом о заштити од пожара („Сл.гласник“ бр.111/2009, 20/2015, 87/2018 и 87/2018).

Одељење за БЗР и ЗОП је током 2021. године организовало редовне периодичне контроле и сервис против пожарних уређаја. Редовном контролом су обухваћени противпожарни апарати који се налазе у пословним објектима, тунелским комплексима, наплатним станицама, као и апарати из службених возила.

У току 2021. године укупно је **набављено 255 нових противпожарних апарата**

У периоду од јануара до децембра 2021. године лица задужена за спровођење превентивних мера заштите од пожара извршила су израду **46 Правила заштите од пожара** на основу члана 28. Закона о заштити од пожара (“Сл.гласник РС” бр. 111/2009, 20/2015, 87/2018, 87/2018 – др. закон).

Одељење за безбедност и здравље, заштиту од пожара и спасавање на раду наставило је континуирано да предузима **активности ради спречавања ширења вируса COVID-19. Одлуком** бр.953-1206 од 18.01.2021. одређују се извршни директори и руководиоци самосталних одељења да контролишу примену мера заштите запослених од вируса COVID-19 у својим организационим јединицама и дужни су да организују контролу странака које долазе у просторије њихових сектора, односно одељења.

Ради потпуног и стручног информисања, Упутство о мерама превенције и све важне информације у вези са COVID-19 постављене су на насловну страну **сајта ЈП „Путеви Србије“**, као и на **огласним таблама** у пословним објектима.

Такође, запослени су обавештени о начинима за исказивање интересовања о вакцинацији као и новим превентивним мерама у циљу спречавања ширења вируса COVID-19 (10.09.2021.године).

Одељење за безбедност и здравље, заштиту од пожара и спасавање на раду прописало је мере упозорења на потенцијалне опасности, спречавање појаве несрећног случаја и смањење броја повреда запослених, примене мера безбедности и усмеравања на безбедне зоне кретања према:

1. Упутству о безбедном кретању на наплатним станицама 20.07.2021.
2. Упутству о безбедном кретању у тунелским комплексима 20.07.2021.

Запослени у ЈП „Путеви Србије“ осигурани су **колективним комбинованим 24-часовним осигурањем запослених** од последица несрећног случаја (у случају смрти и случају трајне инвалидности) и допунско здравствено осигурање за случај теже болести и хируршке интервенције.

Процеси рада Одељења дефинисани су и описани процедурама у складу са захтевима стандарда **ISO 45001:2018** (Стандард који дефинише захтеве за систем менаџмента безбедности и здравља на раду), на основу којих се прате и мере реализовани учинци у области безбедности и здравља на раду.

ЈП „Путеви Србије“ сертифицировано је према стандарду ISO 45001:2018 – Систем менаџмента безбедношћу и здрављем на раду захваљујући Одељењу за безбедност и здравље, заштиту од пожара и спасавање на раду.

Стандардизација пружа могућност унапређења пословања, а оно што је најважније је да се стандардизацијом испуњавају савремени захтеви тржишта и уклањају баријере за ефикасно пословање.

Током јуна 2021. године у нашем предузећу је завршена годишња надзорна провера успостављених интегрисаних менаџмент система према захтевима стандарда ISO 9001 и **ISO 45001**. Проверу је спровело сертификационо тело StandCert.

Одељење за безбедност и здравље на раду брине о спровођењу мера и активности које су усмерене на стварање и развијање свести о потреби здравог начина рада, као и мера за одвикавање од штетних и лоших навика и понашања на раду.

Због епидемиолошке ситуације и уведених мера за заштиту здравља становништва, Одељење за односе са јавношћу у 2021. години није организовало традиционалну Конференцију за медије и јавну презентацију **Плана организације и функционисања зимског одржавања државних путева за сезону 2021/22**, већ је медијима послало и на интернет презентацију Предузећа поставило посебно креиране садржаје о организацији рада Зимске службе. Званични почетак зимске службе је 1. новембра, а завршетак 31. марта.

Све популарнија **електронска наплата путарине** дала је значајан допринос најбржем начину проласка возила кроз наплатне станице.

Коришћењем електронске наплате путарине омогућава се најбржи пролазак кроз наплатне станице без заустављања и значајно скраћује време путовања, уз познати слоган: „Цените Ваше време, користите ЕНП!“

Електронска наплата путарине представља савремени модел бесконтактнoг плаћања путарине употребом уређаја за електронску наплату путарине за одговарајућу категорију возила.

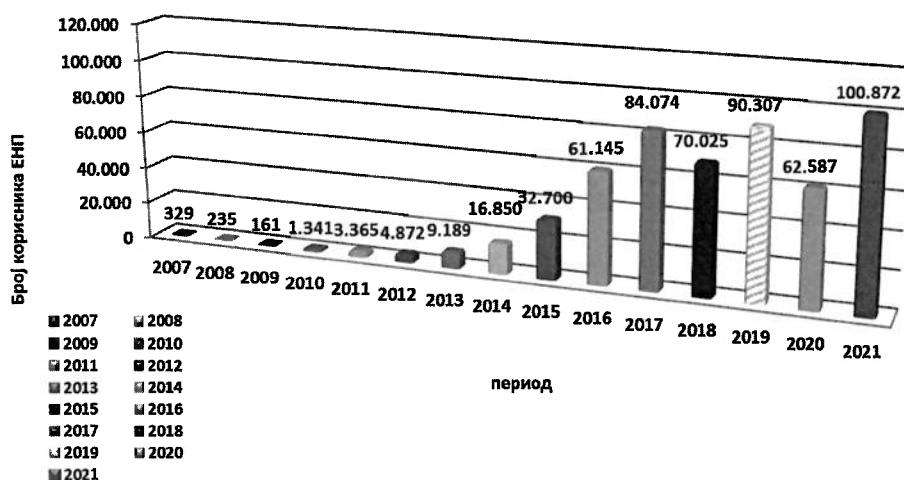
Коришћење електронске наплате путарине омогућава следеће предности:

- пролазак посебно означеним саобраћајним тракама без заустављања
- једноставност наплате путарине без задржавања и употребе готовинског плаћања
- комфорну и безбедну вожњу уз избегавање евентуалних застоја
- јефтину путарину уз остваривање различитих попушта
- заштиту животне средине кроз смањење емисије штетних гасова

Електронска наплата путарине је све заступљенија у Републици Србији, захваљујући маркетиншким активностима које спроводи ЈП „Путеви Србије“.

У наставку се даје графички приказ раста броја продатих ЕНП уређаја (нови корисници) у периоду 2007 - 2021. године.

БРОЈ КОРИСНИКА ЕНП ПО ГОДИНАМА 2007 - 2021.

Рекламна кампања повећања коришћења електронске наплате путарине спроводи се у циљу подизања свести и информисања што већег броја грађана о погодностима електронске наплате путарине, односно коришћења уређаја за електронску наплату путарине (ЕНП).

Основни циљ промоције ЕНП није остваривање прихода од продаје уређаја за електронску наплату путарине (ЈП „Путеви Србије“ не остварује профит од продаје уређаја за ЕНП), већ повећање броја корисника овог вида плаћања путарине.

Препорука Европске комисије је да електронска наплата путарине учествује у укупном промету возила са минимум 50%.

Једини начин да најшира јавност добије сазнања о погодностима и предностима коришћења електронске наплате путарине јесте информисање путем јавних гласила. Број корисника електронске наплате путарине у великој мери зависи од нивоа информисаности корисника аутопутева о предностима електронске наплате путарине

Рекламирање ЕНП дало је позитивне ефекте, што се огледа у следећем:

У 2021. години, реализовани приход од ЕНП-наплате у односу на 2020. годину, већи је за 23,10%. Учешће прихода од ЕНП у односу на укупан приход од путарине у 2021. години, износи 55,54%, док је у 2020. години, учешће износило 57,85%.

Број ЕНП трансакција у 2021. години, у односу на 2020. годину, већи је за 28,86%. Процент учешћа ЕНП трансакција возила четврте категорије у свим трансакцијама возила четврте категорије, у 2021. години, износи 80,56% (у 2020. години 78,05%). Бележи се повећање ЕНП трансакција возила четврте категорије, у 2021. години у односу на 2020. годину, за 2,51%.

Као и у претходним годинама, и у 2021. радило се и на промоцији ЕНП која, уз најбржи пролазак возила кроз наплатне станице без заустављања и скраћивање времена путовања, као бесконтактан начин плаћања, уједно смањује и могућност ширења коронавируса.

Захваљујући повећаном ангажовању инкасаната, организовању резервних екипа које су мењале инкасанте на кабинама и повлачењем инкасаната са бочних наплатних станица, **период повећаног интензитета саобраћаја у летњим месецима је протекао без проблема**. Задржавање учесника у саобраћају на чеоним наплатним станицама је, применом наведених мера, и поред великог протока возила сведено на минимум.

6. ВАЖНИЈИ ПОСЛОВНИ ДОГАЂАЈИ КОЈИ СУ НАСТУПИЛИ НАКОН ПРОТЕКА ПОСЛОВНЕ ГОДИНЕ ЗА КОЈУ ЈЕ ИЗВЕШТАЈ ПРИПРЕМЉЕН

Након протеча пословне године нису наступили пословни догађаји који имају значајне позитивне или негативне ефекте на текуће пословање.

7. АКТИВНОСТИ ПРЕДУЗЕЋА НА ПОЉУ ИСТРАЖИВАЊА И РАЗВОЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

У Републици Србији су законима који се односе на заштиту животне средине јасно дефинисана правила и процедуре које се морају поштовати од стране свих правних и физичких лица, која својим деловањем врше негативне утицаје на животну средину.

Утицај пута на животну средину је значајан и испољава се кроз негативне промене у квалитету и режиму кретања површинских и подземних вода, квалитету ваздуха и земљишта, штетно деловање буке на људско здравље и утицаје на екосистеме и заштићена природна и културна добра. У складу са тим, ЈП „Путеви Србије“ је препознало своје обавезе и својим деловањем у процесу планирања, пројектовања, извођења, експлоатације и одржавања покушава да обезбеди квалитетну путну инфраструктуру, уз поштовање свих захтева заштите животне средине.

Постојећим прописима, који се односе на заштиту животне средине, дефинисана је одговорност носилаца пројекта у свим фазама животног циклуса путева.

Мисија Предузећа је да, не угрожавајући затечене еколошке потенцијале и здравље становништва, својим активностима обезбеди услове за оптималну реализацију саобраћаја на путној мрежи Републике Србије, да ради на очувању природних ресурса и уштеди енергије, да омогући јавни увид у стање животне средине измењене изградњом, одржавањем и експлоатацијом путева, као и да задовољи оправдане захтеве становништва за здравим животним окружењем угроженим путном инфраструктуром и саобраћајем.

Са аспекта животне средине, визија је да ЈП „Путеви Србије“ постане организација одговорна и компетентна за остваривање циљева одрживог развоја, који се односе на све активности везане за развој и одржавање путне мреже и друмски саобраћај у целини. Визија је у складу са стратешким документима Републике Србије и Политиком заштите животне средине у ЈП „Путеви Србије“.

Трајно опредељење је:

- планирање, пројектовање и градња путева уз усклађивање планских и техничких решења са прописима о заштити животне средине
- захтев за поштовањем начела заштите животне средине од свих давалаца услуга и извођача радова
- испитивање могућности примене нових материјала и конструкција који доприносе остваривању циљева одрживог развоја
- регистровање и очување културних и природних добара од посебне вредности (заштићена подручја)
- ревизија вештина и знања запослених у ЈП „Путеви Србије“ о заштити животне средине, уштеди енергије и управљању отпадом
- управљање емисијама одговорним за појаву ефеката стаклене баште и рад на ублажавању последица климатских промена на путну инфраструктуру.

ЈП „Путеви Србије“ има активну улогу у креирању и спровођењу политике Републике Србије у праћењу и прилагођавању ефектима климатских промена кроз учешће у националним радним групама:

1. Радна група за спровођење пројекта „Успостављање оквира транспарентности према споразуму о клими из Париза у Србији (СВИТ)
2. Радна група за имплементацију Паневропског програма транспорта, здравља и животне средине (THE PER)
3. Радна група пројекта „Припрема извештаја према Оквирној конвенцији УН о промени климе (UNFCCC)“

Студије о процени утицаја пројеката на животну средину и студије угрожености путева од утицаја еколошких фактора, у изради током 2021. године:

- Изградња моста преко реке Велике Мораве на траси будућег државног пута IIA-158
- Пројекат изградње сталне депоније вишка земљаног материјала из ископа за потребе извођења радова на траси будућег државног пута А2 (Аутопут Е-763), Београд - Јужни Јадран, деоница Прељина – Пожега (депонија 2, 3, 7 и 8)
- Брза саобраћајница IB реда Слепчевић - гранични прелаз Бадовинци (Павловића мост)
- Фазна изградња аутопута Е-761, Крушевац (Кошеви) - Адрани
- Изградња моста на Дунаву код Бачке Паланке са прилазима (приступним путевима)
- Брза саобраћајница Шабац - Лозница на административној територији града Лознице
- Фазне изградње сталне депоније број 1 тунел Трбушани вишка земљаног материјала из ископа
- Пожаревац (обилазница) - Велико Градиште – Голубац (брза саобраћајница IB реда), поддеонице 1, 2 и 3
- Брза саобраћајница IB-26 Шабац - Лозница (на административној територији града Шабац)
- Стална депонија деоница Прељина - Пожега, km 117+477.02 до km 147+675.00, депонија бр. 4. и 6.

Током 2021. године покренуто је формирање групе за управљање отпадом на нивоу ЈП „Путеви Србије“.

У 2021. години завршене су студије о процени утицаја на животну средину за следеће пројекте:

- Изградња брзе саобраћајнице IB реда Нови Сад - Рума, Партија 1 Петља "Аутопут Е-75" - Парагово Жежељев мост
- Изградња брзе саобраћајнице IB реда Нови Сад - Рума, Партија 3 Петља "Каћ" - Петроварадин
- Изградња брзе саобраћајнице државног пута IB-21, Нови Сад - Рума Партија 4, почетак обилазнице Рума до петље "Рума"
- Изградња аутопута Рума – Шабац, деонице од аутопута Е-70 (петља „Рума“) до моста на Сави
- Нови Београд - Сурчин, наставак аутопута Е-763 Београд - Пожега
- Фазна изградња аутопут Кузмин - Сремска Рача од km 0+00,00 до km 16+587,85
- Изградња брзе саобраћајнице IB реда Нови Сад – Рума, Партија 2 Парагово – почетак обилазнице Руме, km 17+445,00 – km 34+205,00
- Идејни пројекат реконструкције државног пута IIA-177, са изградњом хидротехничке инфраструктуре, ЛОТ2 Клатичево - Таково

Током 2021. године значајно се увећао број предмета који се односе на ванредне инспекцијске надзоре, на основу поднесака грађана на прекомерне нивое буке од саобраћаја на државним путевима. Обрађивани су следећи случајеви:

- Аутопут А-4 (Е-80) Ниш – државна граница са Бугарском, деоница петља Ниш север – петља Ниш исток, Град Ниш, Градска општина Пантелеј
- Државни пут I реда, на траси постојећег државног пута IB реда, бр 24 (раније М 1.11), веза коридор 10 – Крагујевац, од km 0+000,00 до km 5+000,00
- Државни пут IA реда А2, деоница Обреновац - У6 (Е-763), од km 37+300 до km 37+500, село Стубленица
- Државни пут IA реда А1 Београд - Ниш, са десне стране у смеру ка Нишу дуж потеза улице Нишка у Дражевцу, општина Алексинац
- Државни пут IA реда А1 Београд - Ниш, са десне стране у смеру ка Београду дуж потеза улице Моше Пијаде у Врчину, на КП 2107/2 КО Врчин
- Аутопут Е-70/75, Обилазница Београда, сектор 4. петља Остружница - петља Орловача у Железнику

Током 2021. године започето је систематско праћење утицаја путева на животну средину (мониторинг), које ће трајати годину дана, на следећим деоницама:

- Државни пут IA реда број А1, деоница Владичин Хан – Доњи Нерадовац
- Државни пут IA реда број А1, деоница Горње Поље – Царичина Долина
- Државни пут IA реда број А1, деоница Доњи Нерадовац – Левосоје
- Државни пут IA реда број А1, деоница Левосоје – Букуревац
- Државни пут IA реда број А1, деоница Букуревац – С. Македонија

Може се закључити да се ЈП „Путеви Србије“, при обављању делатности, стара о заштити животне средине, у складу са законом и другим прописима.

8. НЕФИНАНСИЈСКО ИЗВЕШТАВАЊЕ

Према члану 37. Закона о рачуноводству („Сл.гласник РС“ бр.73/19, 44/21–др.закон), обвезници нефинансијског извештавања су велика правна лица која су друштва од јавног интереса и која на датум биланса прелазе критеријум просечног броја од 500 запослених током пословне године.

Нефинансијски извештај садржи информације неопходне за разумевање развоја, пословних резултата и положаја правног лица, као и резултата његових активности које се односе минимум на заштиту животне средине, социјална и кадровска питања, поштовање људских права, борбу против корупције и питања у вези са подмићивањем.

Активности ЈП „Путеви Србије“ се обављају поштујући **Етички кодекс** ЈП „Путеви Србије“ (организациона култура и правила понашања), који је, у складу са Статутом ЈП „Путеви Србије“, Надзорни одбор донео 15. марта 2018. године.

Пословна етика означава моралне норме (правила) која важе у пословним односима; обухвата принципе и стандарде, спонтано настале или постављене, засноване на моралној врлини и професионалном добру, којима се уређује понашање запослених.

Етичко понашање представља основ пословања које је неопходно за дугорочни успех Предузећа, због чега **поштовање принципа етичког и законског пословног понашања** треба доследно да се спроводи. То је вредност коју сваки запослени треба максимално да штити, тиме исказујући поштовање, како према колегама, тако и према свим заинтересованим странама. Одговорности у погледу културе пословног понашања, као и смернице које су садржане у Кодексу чине основу преданости да се све пословне активности обављају у складу са законом и уз поштовање највиших етичких и пословних стандарда.

ЈП „Путеви Србије“, кроз успостављен интегрисани менаџмент систем подржава вредности пословне изврсноности према ИСО стандардима, чиме потврђује своју посвећеност унапређењу пословних процеса и ширењу пословне културе.

Етички кодекс потврђује преданост ЈП „Путеви Србије“ вредностима савременог пословања, као и бригу о пословној култури запослених. Поступци и активности запослених имају утицај и на наше екстерне заинтересоване стране и друштво у ширем смислу и управо зато је одговорно пословање приоритет.

Смернице садржане у Кодексу односе се на сва лица која су у ЈП „Путеви Србије“ у радном односу на неодређено или одређено време, као и на лица која су ангажована по другом основу, а имају за циљ да допринесу пословном успеху и репутацији Предузећа. Зато се од сваког запосленог очекује поштовање принципа и правила у свакодневном пословању, као и вредности које Предузеће негује.

Кодекс пословног понашања је услов за обезбеђење квалитета пословања, како интерно тако и екстерно, јер квалитет значи подстицање односа базираних на поштовању и поверењу.

Етичко пословање

Поштовање законске регулативе: ЈП „Путеви Србије“ строго поштује одредбе закона Републике Србије из свог делокруга рада. Поштовање закона је обавеза свих запослених у Предузећу, који обављају своје послове у складу са законом и другим прописима и општим актима.

Сукоб интереса: Менаџмент и сви запослени у ЈП „Путеви Србије“ своје послове обављају на начин где нема сукоба интереса са Предузећем. Одлуке и поступци запослених на свим хијерархијским нивоима морају бити у најбољем интересу за Предузеће, а све околности у којима се лични интерес сукобљава са интересима Предузећа неопходно је избегавати.

Имовина и ресурси ЈП „Путеви Србије“, поверљиве информације у вези са пословањем, као и положај у Предузећу, ни на који начин не смеју се ставити у функцију личне користи, увећања властите имовине или имовине других лица.

Злоупотреба информација: Сва документа, планови, извештаји и информације ЈП „Путеви Србије“ који нису јавно доступни, сматрају се поверљивим, а њихова злоупотреба је забрањена. Овакви подаци, у електронском, писаном, усменом или било ком другом облику не смеју се отуђивати и користити у непословне сврхе, нити ради стицања личне користи. Према поверљивим информацијама треба се односити одговорно и савесно, у складу са овлашћењима, а дефинисане су Актом о безбедности ИКТ система.

Дискриминација: У складу са Законом о спречавању злостављања на раду, сви запослени у ЈП „Путеви Србије“ не могу да, под било којим околностима, спроводе неодговарајући притисак или утицај на запослене, да дају увредљиве примедбе или делују на начин који урушава интегритет или узнемирава било кога од запослених.

На радном месту није дозвољен било какав вид дискриминационог узнемиравања.

Запослени у ЈП „Путеви Србије“ не смеју обављати активности које су везане за претње, застрашивања или непријатељска понашања, као ни да користе непристојне изразе или омаловажавања која се односе на расу, боју коже, религију, пол, национално порекло, године живота, физички недостатак, политички став итд.

Друштвена одговорност: ЈП „Путеви Србије“ се труди да буде одговоран и поуздан партнер друштва. Предузеће ствара радно окружење које промовише добровољне активности које за циљ имају општу корист за друштво у целини.

ЈП „Путеви Србије“ подржава пројекте који се баве потребама друштва, међу којима су и акција „Чеп за хендикеп“, конкурс дечијих цртежа, као и акције добровољног давања крви.

Радне обавезе и пословна култура

ЈП „Путеви Србије“ својим запосленима обезбеђује савремено радно окружење и повољне услове за рад, као и окружење у коме не постоји никакав облик узнемиравања нити застрашивања. Сваком запосленом су обезбеђени услови рада, као и адекватна опрема (рачунари, штампачи, телефони и сл.), у складу са потребама радног места на коме је ангажован.

Сви запослени у ЈП „Путеви Србије“, својим изгледом и понашањем, представљају Предузеће и промовишу његове вредности. Запослени су дужни да не нарушавају углед Предузећа нити изражавају политичку, верску или другу личну припадност која би могла да доведе у сумњу њихову непристрасност и неутралност у пословној комуникацији и пословним односима.

Примарна одговорност сваког запосленог у ЈП „Путеви Србије“ је савесна (економична и ефикасна) употреба, као и очување имовине. Отуђивање, уништавање, неовлашћено коришћење и било који вид свесног оштећења простора, опреме или намештаја је најстроже забрањено.

ЈП „Путеви Србије“ обезбеђује безбедно и здраво радно окружење.

Сви запослени су одговорни за заштиту власништва и опреме ЈП „Путеви Србије“, што подразумева и заштиту физичке имовине, као и инвентара, опреме и возила.

Запослени у ЈП „Путеви Србије“ су у обавези да се према нематеријалној имовини опходе једнако одговорно као и према материјалној, односно отуђивање, уништавање, злоупотреба, неовлашћено коришћење и било који вид свесног оштећења нематеријалне имовине је најстроже забрањен.

Стандарди комуникације и информисања

Комуникација као неометани проток информација битан је предуслов за успешно пословно функционисање ЈП „Путеви Србије“ и свако од запослених треба да поштује процедуре које ово регулишу.

Запослени је у обавези да се према другим запосленима опходи са дужним поштовањем, обезбеди ниво сарадње који не омета процес рада, већ побољшава радну атмосферу и учинак. Запослени је у обавези да са другим запосленима дели информације које су од значаја за њихов или заједнички рад.

Информисање запослених: ЈП „Путеви Србије“ се залаже да су сви запослени информисани о свим активностима и догађајима који су неопходни за њихов рад, што се остварује путем информативног листа – билтена, брошура, огласних табли и разговора са непосредним руководиоцем.

Информација треба да буде благовремена, истинита, потпуна и приступачна запосленом.

Запослено лице има приступ информацијама које су му потребне за обављање посла и дужан је да их користи на прописан начин, као и да чува поверљиве податке и информације и не користи их у обављању приватних послова, нити да их саопштава трећим лицима.

Екстерна комуникација. Наступ у медијима, комуникација са јавношћу:

Као јавно предузеће, ЈП „Путеви Србије“ негује чврсте односе са државним институцијама и другим екстерним заинтересованим странама. Екстерна комуникација обухвата и свакодневну усмену и писану комуникацију са Владом Републике Србије, министарствима, банкама, фирмама које су извођачи радова, другим јавним предузећима и свим осталим правним и физичким лицима Републике Србије. У сарадњи са наведеним субјектима, ЈП „Путеви Србије“ пласира саопштења за јавност, организује конференције за медије као и обиласке инфраструктурних пројеката у изградњи на путној мрежи Републике Србије, припрема презентације и стручне семинаре. У овој комуникацији поштује се Етички кодекс.

ЈП „Путеви Србије“ је транспарентно предузеће, које негује двосмерну комуникацију са свим заинтересованим странама. Приликом наступа у јавности и комуникације са медијима морају се поштовати вредности и интереси ЈП „Путеви Србије“.

Брига о запосленима

ЈП „Путеви Србије“ води бригу о условима рада сваког запосленог у складу са потребама посла, који такође укључују поштовање људских права, равноправан третман запослених, здравствену и заштиту на раду, као и континуирану едукацију.

ЈП „Путеви Србије“ је усвојило Колективни уговор и на тај начин је регулисан сваки вид помоћи и подршке запосленима.

Успешни и задовољни запослени су интерес Предузећа, зато је обавеза свих запослених стварање подстицајне радне околине у којој се посао обавља уз квалитетну комуникацију и интеракцију, која отвара могућности за остварење професионалних и личних циљева.

Професионално усавршавање, стицањем нових знања и вештина је дужност сваког појединца.

Синдикат ЈП „Путеви Србије“ је организација која свакодневно остварује и штити радне, економске, социјалне и професионалне интересе и права својих чланова.

ЈП „Путеви Србије“ је посвећено задовољству својих запослених, што се огледа у обезбеђивању бољих услова рада, здравственој заштити и осигурању запослених, обезбеђивању материјалне помоћи у одређеним случајевима и сл.

ИТ процедуре

Злоупотреба информација је забрањена, и односи се на сва документа, планове и извештаје Предузећа. Овакви подаци, у електронском, писаном, усменом или било ком другом облику не смеју се отуђивати и користити у непословне сврхе.

Мере безбедности

У ЈП „Путеви Србије“, заштита здравља и безбедности на раду свих запослених регулисана је у складу са релевантном законском регулативом и захтевима стандарда SRPS ISO 45001:2018 (Систем менаџмента безбедношћу и здрављем на раду).

Одговорност је сваког појединца да, ради сопствене и опште безбедности, буде упознат и придржава се свих дефинисаних захтева у овој области.

Одељење за безбедност и здравље, заштиту од пожара и спасавање на раду је задужено за спровођење послова из ове области, са циљем обезбеђивања безбедних и здравих услова рада.

Животна средина и енергетски менаџмент

Као одговорни грађани, запослени су одговорни према животној средини и потребом за ангажовањем да се заштите и унапреде природни ресурси. ЈП „Путеви Србије“ је стратешки опредељено за очување и даље унапређење квалитета окружења. Од свих запослених се очекује активно учешће у овим процесима.

Поступак унутрашњег убуњивања:

На основу члана 192. Закона о раду („Сл.гласник РС“ бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 – одлука УС, 113/17 и 95/18 – аутентично тумачење) и члана 14. став 5. Закона о заштити убуњивача („Сл.гласник РС“ бр.128/14), члана 2. Правилника о поступку начину унутрашњег убуњивања (бр.653-27245 од 10.12.2015. године) директор ЈП „Путеви Србије“ донео је Решење о одређивању лица овлашћеног за пријем информација и вођење поступка у вези са убуњивањем.

Ради се о информацијама које садрже податке о кршењу прописа, кршењу људских права, о вршењу јавног овлашћења противно сврси због које је поверено, опасности по живот, јавно здравље, безбедност, животну средину, као и податке ради спречавања штете великих размера.

Јавне набавке

У оквиру Сектора за правне, кадровске и опште послове функционише Одељење за јавне набавке и уговоре, које према Правилнику о организацији и систематизацији послова, врши следеће послове:

- Планирање потребних набавки на годишњем нивоу, за које су предвиђена средства у Програму пословања ЈП „Путеви Србије“
- Покретање појединачних поступака јавних набавки у зависности од испуњености услова из Закона о јавним набавкама
- Израду конкурсне документације
- Прибављање, јавно отварање и стручну оцену понуда заинтересованих понуђача
- Доношење одлуке о избору најповољније понуде
- Првостепено поступање по евентуалном поднетом захтеву за заштиту права понуђача
- Закључење уговора о јавној набавци
- Праћење квалитета и обима реализације уговорених обавеза од стране испоручиоца добара, пружаоца услуга или извођача радова.

На сајту ЈП „Путеви Србије“ доступни су подаци о јавним набавкама, и то:

- План јавних набавки и План о изменама и допунама плана јавних набавки
- Записници о отварању понуда
- Извештај о набавкама и закљученим уговорима у поступцима јавних набавки (по кварталима и годишње)
- Извештај о извршењу закључених уговора (по кварталима и годишње)

На основу Закона о јавним набавкама („Сл.гласник РС“ бр.91/19) донет је **Интерни план за спречавање корупције у јавним набавкама**, VI број 953-014582 од 22.06.2021. године.

Овим планом ближе је уређено предузимање свих потребних мера и радњи, како не би дошло до корупције у планирању јавних набавки, у поступку јавне набавке или током извршења уговора о јавној набавци у ЈП „Путеви Србије“.

Интерни план уређује и начин пријављивања корупције у циљу њеног правовременог откривања, отклањања и умањивања штетних последица корупције и како би учесници у корупцији били кажњени, у складу са законом.

Интерни план се примењује и на набавке добара или услуга или уступање извођења радова, на које се Закон о јавним набавкама не примењује, као и на набавке друштвених и других посебних услуга, као посебног режима набавки, унутар ЈП „Путеви Србије“.

Интерни план за спречавање корупције у јавним набавкама дефинише следеће појмове:

Интегритет подразумева професионалну честитост, институционалну целовитост и усклађеност, као и начин поступања у складу са моралним вредностима, у циљу спречавања и умањења ризика да се јавна овлашћења обављају супротно сврси због којих су установљена.

Сукоб интереса је однос између представника наручиоца и понуђача, који може утицати на непристрасност наручиоца при доношењу одлуке у поступку јавне набавке.

Корупција је однос који се заснива злоупотребом положаја или утицаја у пословима јавних набавки, у циљу стицања личне користи или користи за другог.

Веза са другим документима: За све што није предвиђено одредбама овог интерног плана примењиваће се одредбе:

- Закона о јавним набавкама („Сл.гласник РС“ бр.91/19)
- Правилника о набавкама ЈП „Путеви Србије“ (број 953-10451 од 28.04.2021)
- Закона о спречавању корупције („Сл.гласник РС“ бр.35/19 и 88/19)
- Закона о Агенцији за борбу против корупције („Сл.гласник РС“ бр.97/08, 53/10, 66/11-УС, 67/13-УС, 112/13- аутентично туначење, 8/15-УС и 88/19)
- Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Сл.гласник РС бр.120/04, 54/07, 104/09 и 36/10)
- Закона о заштити узбуњивача („Сл.гласник РС“ бр.128/14)
- Правилника о поступку унутрашњег узбуњивања (број 953-27245 од 10.12.2015)
- Програма развоја јавних набавки у Републици Србији за период 2019-2023. године („Сл.гласник РС“ бр.82/19).

Циљеви Интерног плана за спречавање корупције у јавним набавкама:

Општи циљ Интерног плана је јачање интегритета ЈП „Путеви Србије“ и представника наручиоца, транспарентности и професионалне етике у јавним набавкама.

Посебни циљеви Интерног плана су:

- јачање превенције, утврђивање и умањење ризика од корупције
- успостављање механизма који ће спречити и отклонити околности за настанак корупције, неетичких и непрофесионалних поступака
- јачање личне одговорности представника наручиоца
- повећање транспарентности у раду
- промоција и јачање пословне етике
- успостављање ефикасног система интерне контроле
- јачање поверења јавности у институцију
- јачање професионалности
- спречавање и отклањање сукоба интереса

Фазе спровођења Интерног плана:

- преглед, процена и оцена постојећег стања
- план мера за побољшање интегритета и смањивања ризика
- спровођење донетих мера и поступање у складу са Интерним планом
- ажурирање Интерног плана

Пријављивање корупције и других нерегуларности: Службеник Одељења за јавне набавке и уговоре или било које друго лице ангажовано код наручиоца, као и свако друго заинтересовано лице које има податке о постојању корупције у јавним набавкама у ЈП „Путеви Србије“, има обавезу да пријави случај корупције за који је сазнало, Канцеларији за јавне набавке, Агенцији за борбу против корупције и надлежном тужилаштву.

Подаци о постојању корупције и других нерегуларности у јавним набавкама достављају се и лицу које је одређено као лице овлашћено за пријем информације и вођење поступка у вези са унутрашњим узбуњивањем, које је обавезно да без одлагања поступи по примљеној пријави. Обавеза поступања се односи и на анонимне пријаве.

Интерним планом је регулисана заштита пријавиоца корупције и других нерегуларности, као и заштита интегритета поступка.

Спречавање сукоба интереса: Комисија за јавну набавку при стручној оцени понуда проверава да ли постоји повезаност понуђача са представником наручиоца, због забране закључења уговора у случају постојања сукоба интереса.

Сарадња са другим органима: У случају сазнања да је извршено кривично дело, Руководилац Одељења за јавне набавке и уговоре, без одлагања обавештава надлежно тужилаштво.

Поступање у складу са Законом о приступу информацијама од јавног значаја: Руководилац Одељења за јавне набавке и уговоре сарађује са лицем овлашћеним за поступање по захтеву за слободан приступ информацијама од јавног значаја у области јавних набавки, како би се тражиоцу благовремено доставиле тражене информације и документа.

Објављивање информација о јавним набавкама наручиоца у медијима: Руководилац Одељења за јавне набавке и уговоре прати информације и податке који се објављују у медијима у вези са јавним набавкама ЈП „Путеви Србије“ и предузима одговарајуће мере у циљу утврђивања истинитости података.

Професионализам и пословна етика: Руководилац Одељења за јавне набавке и уговоре омогућава промоцију и јачање интегритета и етике унутар наручиоца, подизањем свести представника наручиоца.

Приликом израда плана и програма интерних и екстерних обука, уводе се и обуке на тему едукације о етици и интегритету.

Интерни план за спречавање корупције у јавним набавкама објављује се на огласној табли и интернет страници ЈП „Путеви Србије“.

У Београду, _____ 2022.

В.Д. Директора

Зоран Дробњак, дипл. грађ. инж.